

هدف واقعی آمریکا از امضای تفاهمنامه با ایران چیست؟

انگلیس، در یادداشتی با عنوان «استقبال ترامپ از توافقی که فقط مشکلاتی را حل می‌کند که به دلیل جنگ آغازشده و از سوی خودش ایجاد شده‌اند»، این تفاهمنامه را دارای ابهام‌ها و تفسیرهای متناقض توصیف می‌کند و می‌نویسد که پیش از امضای نهایی آن در ژنو، هنوز موانعی وجود دارد.

رویترز هم گزارش داده است که در این تفاهمنامه، ایران متعهد شده است وارد مسیر مذاکراتی درباره فعالیت‌های هسته‌ای خود شود و درباره محدودسازی فعالیت‌های غنی‌سازی گفتگو کند. در مقابل، آمریکا وعده داده است که در صورت اجرای تعهدات از سوی تهران، بخشی از محدودیت‌های اقتصادی را کاهش دهد، دارایی‌های مسدودشده ایران را آزاد کند و زمینه را برای سرمایه‌گذاری و بازسازی اقتصاد ایران فراهم سازد. با این حال، هیچ‌یک از این موارد هنوز جنبه اجرایی پیدا نکرده و همه آنها به نتیجه مذاکرات آتی وابسته است؛ موضوعی که باعث شده است حتی حامیان توافق در آمریکا نیز از قطعی بودن موفقیت آن سخن نگویند.

گاردین و الجزیره می‌گویند اهمیت این توافق بیش از آنکه در مفاد آن باشد، در توقف چرخه تشدید تنش نهفته است. جولیان بورگر استدلال می‌کند که توافق جدید بر کاهش تنش‌ها، توقف برخی خصومت‌ها و ایجاد مسیر گفتگو متمرکز است، در حالی که مذاکرات هسته‌ای به آینده موکول شده است. الجزیره نیز در یک گزارش تحلیلی نوشته است: هر توافقی که اکنون حاصل شود، لزوماً توافق صلح نهایی

روز یکشنبه این هفته از شکل‌گیری یک تفاهم اولیه میان ایران و آمریکا خبر داده شد؛ تفاهمی که نه به‌عنوان یک توافق نهایی، بلکه به‌عنوان چارچوب اولیه برای کاهش تنش‌ها و آغاز مذاکرات گسترده‌تر میان دو طرف توصیف می‌شود.

هر بار که نشانه‌ای از پیشرفت در مذاکرات میان ایران و آمریکا ظاهر می‌شود، دو روایت همزمان شکل می‌گیرد: روایتی که از پنجره دیپلماسی به موضوع نگاه می‌کند و آن را فرصتی برای مهار بحران می‌داند و روایتی که بر سابقه بی‌اعتمادی میان دو کشور تکیه دارد و هر توافقی را موقتی و شکننده توصیف می‌کند.

به گزارش روزنامه اطلاعات، روز یکشنبه این هفته از شکل‌گیری یک تفاهم اولیه میان ایران و آمریکا خبر داده شد؛ تفاهمی که نه به‌عنوان یک توافق نهایی، بلکه به‌عنوان چارچوب اولیه برای کاهش تنش‌ها و آغاز مذاکرات گسترده‌تر میان دو طرف توصیف می‌شود. بر اساس اطلاعات منتشرشده از سوی مقام‌های دو طرف و رسانه‌های آمریکایی، این تفاهمنامه شامل موضوعاتی مانند توقف برخی درگیری‌ها، طرح‌هایی درباره بازگشایی مسیرهای تجاری از جمله تنگه هرمز و بررسی تدریجی کاهش برخی محدودیت‌های اقتصادی علیه تهران است.

اخبارهمچنین قرار است طی یک دوره زمانی حدود ۶۰ روزه، مذاکرات فنی و سیاسی برای تبدیل این تفاهم اولیه به یک توافق جامع دنبال شود. در گزارش گاردین آمده است که بخش مهمی از جزئیات کلیدی از جمله نحوه نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران، سرنوشت ذخایر اورانیوم غنی‌شده و چگونگی رفع تحریم‌ها هنوز مشخص نشده و به مذاکرات بعدی موکول شده است.

این روزنامه تأکید کرد آنچه اعلام شده است، یک توافق نهایی نیست، بلکه چارچوبی اولیه برای آغاز مذاکرات گسترده‌تر است.

ابهام در جزئیات، مهم‌ترین ویژگی توافقی است که اکنون در مرکز توجه رسانه‌های اروپایی و آمریکایی قرار گرفته است. بخش بزرگی از روزنامه‌ها و شبکه‌های خبری بزرگ آمریکا بر این نکته تأکید کرده‌اند آنچه اعلام شده، بیش از آنکه یک توافق نهایی باشد، یک چارچوب سیاسی برای جلوگیری از تشدید بحران است. از نگاه این رسانه‌ها، واشنگتن و تهران موفق شده‌اند بر سر اصول کلی به تفاهم برسند، اما هنوز بر سر مهم‌ترین مسائل اختلاف دارند. «جولیان بورگر» تحلیلگر گاردین

ترامپ به چیزی برگشت که حتی جمهوری خواهان آن را شکستی برای آمریکا می‌دانند

نانسی پلوسی، رئیس سابق مجلس نمایندگان آمریکا، از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، برای خروج از توافق هسته‌ای ایران که در دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما منعقد شده بود، انتقاد کرد و این اقدام را عامل تشدید تنش‌ها در خاورمیانه، افزایش قیمت سوخت و تحمیل هزینه‌های سنگین به مالیات‌دهندگان آمریکایی دانست.

پلوسی در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس، همراه با انتشار کلیپی از شبکه MSNBC، نوشت: «باراک اوباما به طرز ماهرانه‌ای توافقی را مذاکره کرد که مانع از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای شد.»

او در ادامه افزود: «ترامپ آن را پاره کرد و به جنگ رفت – اما جان ۱۳ آمریکایی شجاع را گرفت، قیمت‌ها را در پمپ بنزین افزایش داد و شکست «توافقی» را امضا کرد که میلیاردها دلار برای مالیات‌دهندگان هزینه دارد.»

در کلیپ منتشرشده نیز سخنران با انتقاد از سیاست‌های دولت ترامپ تأکید می‌کند که آمریکا یک توافق مؤثر را کنار گذاشت و می‌گوید: «اما یک توافق خوب را پاره کردیم. ما به جنگ رفتیم. متأسفانه جان آمریکایی‌ها را از دست دادیم.» در ادامه این اظهارات، رویکردهای بعدی دولت آمریکا در قبال ایران نیز مورد انتقاد قرار گرفته و از آن‌ها به عنوان «بذل و بخشش سخترای» یاد شده است. رویکردی که به گفته سخنران، ضمن افزایش بار اقتصادی، توانست نگرانی‌ها درباره برنامه موشک‌های بالستیک ایران را برطرف کند.

شکست مذاکرات و فشارهای اقتصادی، اشاره شده و این دیدگاه مطرح است که حتی یک توافق محدود و مرحله‌ای می‌تواند نسبت به ادامه وضعیت فعلی، گزینه‌ای قابل بررسی باشد.

در آمریکا نیز برخی پژوهشگران نزدیک به جریان حامی دیپلماسی ازجمله «آریل لویته» در اندیشکده کارنگی، هشدار می‌دهند که تاووم بن‌بست دیپلماتیک می‌تواند خطر تشدید تنش‌های منطقه‌ای را افزایش دهد. در گزارش بنیاد بروکینگز با عنوان «محدود کردن توان هسته‌ای ایران در آینده» که توسط «رابرت آینهورن» و «ریچارد نفیو» تهیه شده است نیز تأکید شده است: یکی از ضعف‌های ساختاری توافق برجام، نبود پشتوانه سیاسی پایدار در داخل آمریکا بود و به همین دلیل هر توافقی جدید با ایران برای آنکه پایدار و قابل اجرا باشد، نیازمند اجماع سیاسی گسترده در واشنگتن است، زیرا در غیر این صورت با تغییر دولت‌ها، در معرض بازنگری یا تضعیف قرار خواهد گرفت.

شکاف سیاسی بر سر توافق با ایران در آمریکا پدیده تازه‌ای نیست. در میان دموکرات‌ها چهره‌هایی مانند «کریس مورفی» و «بن کاردین» در سال‌های گذشته از دیپلماسی به عنوان راهی برای کاهش احتمال دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای دفاع کرده‌اند. در مقابل، جمهوریخواهانی مانند «لیندسی گراهام»، «جان تون» و «تام تیلیس» درباره توافق اخیر خواستار شفاف‌سازی بیشتر شده و نسبت به نحوه نظارت بر تعهدات هسته‌ای ایران و اجرای مفاد توافق ابراز تردید کرده‌اند.

در ارزیابی آینده توافق، بسیاری از تحلیل‌ها بر نقش آن در کاهش تنش‌های کوتاه‌مدت متمرکز هستند، نه حل‌وفصل نهایی اختلافات. در برخی گزارش‌های رسانه‌ای از جمله وال‌استریت ژورنال، این توافق بخشی از روندی توصیف شده که هنوز درباره موضوعات اصلی، ازجمله تحریم‌ها و برنامه هسته‌ای به نتیجه نهایی نرسیده است.

همچنین در تحلیل‌های اندیشکده‌ای تأکید می‌شود که موفقیت هر روند مذاکره بیش از آنکه به حل کامل اختلافات وابسته باشد، به توانایی طرفین در مدیریت بحران و جلوگیری از تشدید تنش بستگی دارد. از این منظر، توافق فعلی در بخش قابل‌توجهی از تحلیل‌های آمریکایی نه به عنوان نقطه پایان اختلافات، بلکه به عنوان فرصتی برای ادامه گفتگوها و کاهش خطر رویارویی‌های بعدی ارزیابی می‌شود.»

آنچه سی‌ان‌ان از توافق ۱۴ ماده‌ای ایران و آمریکا منتشر کرد

جمله مین‌زدایی و رفع موانع فنی. ایالات متحده و شرکای منطقه‌ای یک طرح احیا و توسعه اقتصادی ۳۰۰ میلیارد دلاری برای ایران تدوین خواهند کرد که جزئیات اجرایی آن ظرف ۶۰ روز نهایی می‌شود. ایالات متحده متعهد می‌شود که تمام تحریم‌های ایران را تحت یک جدول زمانی توافق‌شده، شامل تحریم‌های سازمان ملل، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و تحریم‌های یکجانبه ایالات متحده، لغو کند.

ایران تأکید می‌کند که هرگز سلاح هسته‌ای تولید نخواهد کرد. مسائل معوقه در مورد اورانیوم غنی‌شده، مواد هسته‌ای و نیازهای هسته‌ای ایران در توافق نهایی حل و فصل خواهد شد. تا زمان دستیابی به توافق نهایی، ایران فعالیت‌های هسته‌ای فعلی خود را حفظ خواهد کرد، در حالی که ایالات متحده از اعمال تحریم‌های جدید یا گسترش حضور

ارزیابی‌های اسرائیل نشان می‌دهد که فشار آمریکا می‌تواند به ایران و منطقه‌ای و فشارهای اقتصادی، اشاره شده و این دیدگاه مطرح است که حتی یک توافق محدود و مرحله‌ای می‌تواند نسبت به ادامه وضعیت فعلی، گزینه‌ای قابل بررسی باشد.

اگر اسرائیل به سرسختی خود در قبال دولت آمریکا ادامه دهد، اختلافات می‌تواند از تماس‌های تلفنی به اقدامات عملی مانند ممانعت از ارسال سلاح به اسرائیل و اعمال محدودیت‌های امنیتی و نظامی افزایش یابد. ترامپ فشار زیادی به نتانیاهو وارد می‌کند تا در مورد جبهه شمالی انعطاف‌پذیری نشان دهد.دولت آمریکا از اسرائیل خواسته است که حتی از پنج نقطه نظامی در جنوب لبنان و از کوه هرمون در سوریه عقب‌نشینی کند. دولت ترامپ درخواست کاهش عملیات نظامی را داده است که می‌تواند روند سیاسی

احتمال بحران در روابط واشنگتن و تل آویو

با تهران را به خطر بیندازد. در اسرائیل این نگرانی وجود دارد که ترامپ به زودی تلاش کند از نتانیاهو تعهدی برای عقب‌نشینی بگیرد یا به فرمولی برسد که به ترامپ اجازه دهد آن را به عنوان یک دستاورد آمریکایی-اسرائیلی در لبنان به جهان معرفی کند.

پیام‌های آمریکایی بالاخره به اسرائیل می‌رسد که نشان می‌دهد اگر اسرائیل به لجاجت خود ادامه دهد، ممکن است بحران بین واشنگتن و تل‌آویو فوران کند.

سیگنال‌های آمریکایی تأیید می‌کنند که بحران به بیانیه‌ها و تماس‌های تلفنی محدود نخواهد ماند و ممکن است به سطح دیگری شامل ممانعت از ارسال سلاح و سایر اقدامات منتقل شود.

پیروزی ایران در برابر تجاوز تاریخی است

پایان دهد. جنگ میان آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران بامداد ۹ اسفند ۱۴۰۴ (۲۸ فوریه ۲۰۲۶) آغاز شد. پس از ۴۰ روز درگیری همه‌جانبه، در حالی که پاسخ‌های قاطع نیروهای مسلح ایران در عملیات‌های شدند.سرخسازم در ۲۰ فروردین جنگنده‌های پیشرفته دشمن، هدف قرار دادن ناوهای جنگی آمریکایی در آب‌های جنوب و بستن تنگه هرمز، به گفته منابع نظامی، طرف مقابل را به بن‌بست نظامی

کشانده بود، آمریکا و رژیم صهیونیستی ناچار به درخواست آتش‌بس و آغاز مذاکرات شدند.سرانجام در ۲۰ فروردین ۱۴۰۵ توافق آتش‌بس موقت با میانجیگری پاکستان اعلام و مذاکرات مستقیم ایران و آمریکا در اسلام‌آباد آغاز شد. با این حال، در ادامه آمریکا و رژیم صهیونیستی این توافق آتش‌بس را نقض کردند و با پاسخ قاطع جمهوری اسلامی ایران مواجه شدند. بامداد ۲۵ خرداد ۱۴۰۵ (۱۵ ژوئن ۲۰۲۶)، توافق صلح میان ایران و آمریکا خبر داد و در ۲۸ خرداد (۱۸ ژوئن) تفاهمنامه اسلام‌آباد توسط رؤسای جمهور دو کشور امضا شد.

بر اساس این تفاهمنامه، جنگ و عملیات نظامی در تمامی جبهه‌ها از جمله لبنان پایان یافته و محاصره دریایی علیه ایران نیز به‌طور کامل خاتمه یافته است.

تحلیلگران نظامی معتقدند آنچه آمریکا را به پای میز مذاکره کشاند، ناتوانی در برابر پاسخ‌های قاطع و غافلگیرکننده نیروهای مسلح ایران بود؛ موضوعی که به باور آنان نشان داد هیچ تجاوزی بدون پاسخ پشیمان‌کننده نخواهد ماند.

انتقاد تند ترامپ از نتانیاهو

هیچ‌کس نمی‌تواند او را کنترل کند

نیستند؛ ترامپ به نخست‌وزیر اسرائیل گفته «چرا ساختمان‌ها را در لبنان منفجر می‌کنی؟ رکود جهانی ناشی از جنگ ممکن است که ما را به رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ پیوند بزند.» رئیس‌جمهور آمریکا به مشاوران خود گفته «هیچ‌کس نمی‌تواند نتانیاهو را کنترل کند؛ او می‌خواهد همه را بمباران کند.»

رئیس‌جمهور آمریکا به مشاوران خود گفته «هیچ‌کس نمی‌تواند نتانیاهو را کنترل کند؛ او می‌خواهد همه را بمباران کند.» ترامپ ناراضایتی فزاینده‌ای از نتانیاهو به خاطر جنگ با ایران ابراز کرده است.وال استریت ژورنال در گزارشی نوشته است که تماس‌های مکرر آن‌ها دیگر چندان دوستانه

چین و حمایت از تفاهم تهران–واشنگتن؛

تأکید بر مطالبات مشروع تهران

است.وی افزود که چین از تلاش‌های میانجی‌گرانه پاکستان و جامعه بین‌المللی حمایت کرده و به شیوه خود برای برقراری آتش‌بس و صلح تلاش کرده است. وزیر امور خارجه چین با اشاره به تفاهم میان ایران و آمریکا اظهار داشت: «طلوع صلح پدیدار شده است.» وی تأکید کرد گام بعدی آن است که همه طرف‌ها به تعهدات خود به‌طور واقعی عمل کرده و موانع و عوامل اختلال‌گر را برطرف کنند. وانگ یی همچنین اظهار داشت که موضوع کشتریانی و تردد در تنگه هرمز باید به‌درستی مدیریت شود و نگرانی‌های مشترک جامعه بین‌المللی نیز به شکل مناسبی مورد توجه قرار گیرد.

چین و حمایت از تفاهم تهران–واشنگتن؛

تأکید بر مطالبات مشروع تهران

وزیر امور خارجه چین، در گفت‌وگوی تلفنی با «سید عباس عراقچی» همتای ایرانی خود، ضمن استقبال از امضای مرحله نخست یادداشت تفاهم میان ایران و آمریکا، تأکید کرد که پکن از مطالبات مشروع و معقول ایران حمایت می‌کند. وانگ یی در گفت‌وگوی تلفنی با سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، بر حمایت پکن از مطالبات مشروع و قانونی ایران و تلاش‌های این کشور برای حفظ حاکمیت و امنیت خود تأکید کرد.وانگ یی با استقبال از امضای مرحله نخست یادداشت تفاهم میان ایران و آمریکا گفت که واقعیت‌ها ثابت کرده است که زور و قدرت نمی‌تواند مشکلات را حل کند و گفت‌وگو و مذاکره انتخاب صحیح